

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen, Frø og Planter
Nyropsgade 30
1780 København V

23. marts 2012

Vedrørende rapporten fra udredningsgruppen for "Bedre afgrøder til fremtidens jordbrug" og rapporten om "Bedre plantesorter til økologisk jordbrug".

Økologisk Landsforening deltager i Fødevareministeriets udredningsgruppe for "Bedre afgrøder til fremtidens jordbrug". Gruppen har skrevet en rapport om bedre plantesorter til økologisk jordbrug.

Efter aftale med formanden for arbejdet Sven B. Andersen står Økologisk Landsforenings repræsentant Per Grupe imidlertid ikke som forfatter på rapporten. Det skyldes, at Økologisk Landsforening ikke mener, at gruppens arbejde i tilstrækkelig grad redegør for de forhold, som er problematiske for det økologiske landbrug, og at Økologisk Landsforening derfor heller ikke finder anbefalingerne dækkende.

Dette uddybes nedenfor. Økologisk Landsforening kan samtidigt oplyse, at foreningen sammen med en række andre organisationer har fået udarbejdet en analyse over det økologiske landbrugs adgang til egnede sorter samt Danmarks forpligtelse til at bevare og udvikle en bæredygtig anvendelse af plantegenetiske ressourcer. Denne redegørelse er sendt til ministeriet d.d.

Det er i udvalget gentagne gange blevet påpeget, at regler og lovgivning giver problemer for både landbrugets og fødevarerindustriens nicher, for økologisk landbrug, for udnyttelse af plantegenetiske ressourcer og for konflikterne med diverse internationale traktater og forpligtelser. Udvalget har afvist at belyse disse problemer i rapporten. Det eneste, der nu står tilbage om regler og lovgivning er, at der ikke må ske ændringer på området, og end ikke de beslutninger, som Folketinget allerede tidligere har vedtaget i forbindelse med Handlingsplan for Plantegenetiske Ressourcer og i ØkologiVisionen, hvor der begge steder står, at Danmark i EU vil arbejde for at åbne for dyrkning af sorter med genetiske diversitet. I denne rapport står derimod, at sorter også i fremtiden skal være ensartede:

" Det bør også i fremtiden være et krav for at få lov at markedsføre sorter, at de er ensartede nok til, at de kan genkendes, samt at de er stabile over år, så landmanden ved, hvad han får, når han køber en bestemt sort. ".....

"Udvalget finder, at man vanskelig kan overvurdere betydningen af den gældende såsædslovgivning og sortsbeskyttelse som midler til at stimulere fortsat positiv udvikling mellem forældre og planteproducenter mod mere bæredygtig markedsdrevet økologisk og konventionel produktion".....

"Sorter, som er genkendelige og stabile, så landmanden ved hvad han køber, og forædleren sikres indtægt, har været har været vigtig faktor for denne positive udvikling mellem forædlingsvirksomhederne og planteproducenterne "

Økologisk Landsforening er ikke enig i denne fremstilling. Lovgivningen har både positive og negative effekter, men ved hele vejen gennem rapporten kun at fremhæve de positive sider, uden at påpege den række af alvorlige problemer, som lovgivningen giver for økologisk planteforædling, for andre nicher og for udnyttelsen af plantegenetiske ressourcer, så giver rapporten en forkert fremstilling af de involverede parters aktuelle situation.

I stedet for at udredningsgruppen analyserer situationen og kommer med forslag til løsninger anbefaler rapporten, at der nedsættes et nyt særligt udvalg, der skal gøre dette. Økologisk Landsforening kan i princippet tilslutte sig at opgaven på grund af erfaringerne med denne udredningsgruppe løses af et andet udvalg, men kan ikke støtte rapportens forslag om, at udvalget kun skal bestå af repræsentanter fra frøbranchen og planteforædling med støtte fra jurister og økonomer. Hvis dette nye særlige udvalg skal beskæftige sig med de problemer, som lovgivningen giver i forhold til forbrugere, mindre fødevarevirksomheder, Ny Nordisk Mad, økologiske landmænd, frøsamlerorganisationer og den del af miljøbevægelsen, som arbejder med bevarelse af plantegenetiske ressourcer m.v., så må disse naturligvis være stærkt repræsenteret i dette særlige udvalg.

I den faglige baggrund for anbefalingerne står der, at

"Det er tydeligt, at sorter, som generelt giver høje udbytter i konventionelle systemer også i gennemsnit yder godt i økologiske produktionssystemer. Med hensyn til udbyttens niveau er der derfor god grund til at tro, at plantesorter, som er forædlet til konventionelle dyrkningssystemer også er fordelagtige at dyrke for økologiske producenter."

Økologisk Landsforening mener ikke, at det er muligt at drage denne konklusion hverken på baggrund af de artikler, der citeres i rapporten eller andre studier af emnet, som rapporten undlader at medtage. Det er faktisk kun undtagelsesvis, at det er de samme sorter, der klarer sig bedst i økologisk og konventionelt landbrug. Planteforædling bygger på, at hvis man vil have sorter, der klarer sig godt til bestemte betingelser, så skal man udvælge efter det. Selv de minimale forskelle, der er i gødnings- og pesticidanvendelsen i Danmark i forhold til vore nabolande har betydet, at dansk planteforædling har fået en konkurrencefordel i forhold til sorter fra udlandet. Schweiz er det land, hvor økologisk kornforædling har været i gang i længst tid, og her er økologisk forædlet korn helt dominerende på det økologiske marked. Der er derfor god grund til at tro, at selektion under økologiske forhold vil resultere i sorter, der er bedre tilpasset økologisk landbrug, og foreningen er ikke enig, når rapporten giver den modsatte fremstilling.

Økologisk Landsforening støtter rapportens anbefalinger om, at der bør gives øget støtte til afprøvninger under økologiske betingelser, således at økologisk landbrug får bedre adgang til de bedst egnede af de konventionelt forædlede sorter, og at dette følges op af offentlig støtte til forskning og præ-forædling på udvalgte områder, men foreningen mener ikke, at dette skal være den eneste strategi for udviklingen på området. Det er muligt, at der med en stor forskningsindsats kan udvikles markører for nogle

selektionskriterier, der er relevante for økologisk landbrug (eksempelvis næringsoptagelse og ukrudtskonkurrence), således at selektionen hos de konventionelle planteforædlere kan forbedres i forhold til økologisk landbrug, men der er i høj grad også brug for initiativer for egentlig økologisk planteforædling.

I ØkologiVisionen står der om de forventede effekter af de initiativer, der er foreslået i visionen: *"Flere og bedre økologiske sorter giver en mere robust planteavl og bedre kvalitet i de råvarer, der indgår i økologiske højværdiafgrøder. Desuden vil uafhængighed af den ikke-økologiske frøsektor skabe øget troværdighed."*

Økologisk Landsforening mener imidlertid ikke, at rapporten fra udredningsgruppen og dens anbefalinger peger på en løsning, der kan give den effekt, der efterspørges i økologivisionen.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed